Itämeren vuoden 2022 kalastusmahdollisuudet
E -kirje

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan kuuleminen
8.9.2021

- MMM lausunto

MMM/LVO
Risto Lampinen

Tausta ja prosessi

Kv. Merentutkimusneuvoston (ICES) tieteellinen neuvo (silakka, kilohaili, itäinen turska ja punakampela) vuoden 2022 Itämeren kalastusmahdollisuuksista saatiin 28.5.2021.

Eduskunnan kanssa sovitun menettelyn mukaisesti valtioneuvosto lähetti näitä kalakantoja koskevan E-kirjeen ja Eduskunta muodosti kesäkuussa Suomen kannan asiassa. Ennakkovaikuttamisessa ja alustavissa kannanotoissa (komissio, BALTFISH, neuvoston työryhmä) on toimittu näiden linjausten mukaisesti.

Komission ehdotus Itämeren vuoden 2022 kalastusmahdollisuuksista em. kalakantojen osalta annettiin 26.8.2021 ja komissio antoi läntistä silakkaa koskevan non-paperin viime viikolla. Non-paper ei ole virallinen komission ehdotus, mutta non-paper vastaa tosiasiallisissa neuvotteluissa komission ehdotusta. Lopullisen päätöksen asiassa tekee kalastusneuvosto 11.-12.10.2021

Lohikantojen ICESin neuvot saadaan 15.9.2021 ja läntisen turskan osalta 13.9.. Niiden osalta komissio pyrkii antamaan non-paperit mahdollisesti jo ensi viikolla.

Suomessa näiden kalakantojen osalta valtioneuvoston kantaa (E-kirje) valmistellaan näillä näkymin EU17-jaostossa 20.9.2021.

Keskeiset havainnot ICES-neuvojen perusteella

- Pohjanlahden silakan tieteellinen tieto saatu lopulta riittävälle tasolle ja siitä on saatu neuvo, joka mahdollistaa analyyttisen TACin asettamisen MSY:n mukaisesti. Kalakanta on vahva ja vakaa.
- Pääaltaan ja Suomenlahden silakan tilanne on heikentynyt edelleen.
- Kilohailikanta on vahvistumassa hieman
- Itäisen turskan ja läntisen silakan kannat ovat edelleen heikossa kunnossa
- Pääaltaan ja Pohjanlahden sekä Suomenlahden lohen tieteelliset neuvot saadaan 15.9. ja läntisen turskan neuvo 13.9.2021.

Valtioneuvoston kanta

Perusperiaatteet

Kestävän enimmäistuoton (Maximum Sustainable Yield, MSY) noudattaminen EU:n yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden mukaisesti.

Kalastusmahdollisuudet tulee vahvistaa Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantojen monivuotisen suunnitelman ja ICES:n niitä koskevan uusimman tieteellisen neuvon perusteella.

Valtioneuvoston kanta

Pohjanlahden silakka

Suomi kannattaa komission ehdotusta TAC:n vahvistamiseksi ICES:n neuvon ja Fmsy pistearvon 0,271 (vaihteluväli 0,206 – 0,272) perusteella siten, että TAC olisi 111 345 tonnia (- 5 %).

Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakka

Suomi kannattaa komission ehdotuksesta poiketen TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja Fmsy pistearvon 0,17 (vaihteluväli 0,12 – 0,21) perusteella siten, että TAC olisi 71 939 tonnia. Lopullinen EU:n TAC 62 353 tonnia (- 36 %) muodostuisi vähentämällä Venäjän osuus ja ottamalla huomioon Riianlahden ja pääaltaan välinen vaellus.

Suomi pyrkii siihen, että Itämeren jäsenvaltiot sitoutuisivat Suomen tavoin vahvistamaan kansallisen määräyksen vuodelle 2022, joka edellyttää lajittelemattomien silakka- ja kilohailisaaliiden kirjaamista kalastuspöytäkirjaan lajikohtaisten saaliiden kymmenen prosentin tarkkuusvaatimuksella saaliin kokonaismäärästä laskien (nk. MOT sääntö). Tämä edesauttaisi silakan ja kilohailin kalastuksessa esiintyvän ja ICES:n mainitseman väärinraportoinnin vähentämistä.

Valtioneuvoston kanta

Riianlahden silakka

Suomi kannattaa TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja Fmsy ylemmän vaihteluvälin (0,24 – 0,38) perusteella siten, että otetaan huomioon pääaltaan ja Riianlahden välinen vaellus.

Läntinen silakka

Suomi kannattaa komission ehdotusta (non-paper) TAC:n vahvistamiseksi ICES:n neuvon perusteella sivusaaliita varten 788 tonniin tai vähäiseksi perustuen muihin tehokkaisiin kalastuksenrajoitustoimiin.

Kilohaili

Suomi kannattaa komission ehdotuksesta poiketen TAC:n vahvistamista ICES:n neuvon ja MSY-pistearvon 0,31 (vaihteluväli 0,22 – 0,41) perusteella siten, että TAC olisi 291 745 tonnia. TAC:n tasossa tulee ottaa huomioon Venäjän osuus (10,08 %) siten, että EU:n TAC olisi 262 337 tonnia (+ 18 %).

Suomi pyrkii siihen, että Itämeren jäsenvaltiot sitoutuisivat Suomen tavoin vahvistamaan kansallisen määräyksen vuodelle 2022, joka edellyttää lajittelemattomien silakka- ja kilohailisaaliiden kirjaamista kalastuspöytäkirjaan samalla tavalla kuin edellä pääaltaan silakna osalta. (nk. MOT sääntö). Tämä edesauttaisi silakan ja kilohailin kalastuksessa ICES:n esille ottaman väärinraportoinnin vähentämistä.

Valtioneuvoston kanta

Itäinen turskakanta

Suomi kannattaa ICES:n neuvoa siitä, että turskan kohdennetulle kalastukselle ei aseteta TAC:ia. Muussa kuin turskan kalastuksessa saatavalle turskan sivusaaliille olisi vuoden 2021 tavoin vahvistettava tarvittava 595 tonnin TAC.

Lisäksi Suomen kannalta on tärkeää, että jäsenvaltiot uudestaan sitoutuvat turskaa koskeviin kiintiövaihtoihin niin, että se ei muodostu pullonkaulalajiksi niille jäsenvaltioille, joiden turskakiintiöt ovat pienet. Turskan sivusaaliskiintiön kohdennettu käyttö osana tutkimuskalastusta olisi sallittava, jotta turskakannan tilan kehitystä voidaan arvioida.

EU-17-jaosto 3.9.2021

- Jaosto tuki pääosin Valtioneuvoston kantaa.
- WWF ja Suomen Luonnonsuojeluliitto pitivät parempana noudattaa varovaisuusperiaatteen perusteella komission ehdotuksen mukaista vaihteluvälin alarajaa pääaltaan ja Suomenlahden silakan sekä kilohailin osalta.
- Pääaltaan ja Suomenlahden silakan osalta Suomen ammattikalastajaliitto totesi että jo MSY-pistearvon mukainen noin kolmanneksen leikkaus jo toisena vuonna peräkkäin aiheuttaa erittäin vakavia ongelmia kalastukselle erityisesti Saaristomerellä. Valtioneuvoston kanta perustuu arvioon, jonka mukaan pistearvon noudattaminen johtaa ICESin mukaan tavoiteltuun kutukannan merkittävään kasvuun, eikä ero komission ehdotukseen ole suuri + tavoitteena saalisraportoinnin parantuminen.

Vaihtoehtojen vertailu		kokonais TAC	kutukanta 2022	2023
• Komission ehdotus	F=0.12	52 443 tn (-54%)	431 000 tn (+26%)	544 000 tn
• Valtioneuvoston kanta	F=0.17	71 939 tn (-36%)	425 000 tn (+22%)	518 000 tn

EU-17-jaosto 3.9.2021

- Kilohailikanta on vakaa ja vahva. Valtioneuvoston kanta perustuu monivuotiseen suunnitelmaan ja ICESin neuvoon. Perusteena on myös se, että kilohaili kilpailee ravinnosta heikommassa tilassa olevan pääaltaan silakan ja erittäin heikkojen turskakantojen kanssa, joten sen ei tulisi myöskään antaa kasvaa liian suureksi. Tavoitteena on myös saalisraportoinnin parantuminen.
- WWF ja Suomen Luonnonsuojeluliitto halusivat läntiselle silakalle 0-TACin ICESin neuvon perusteella ja Suomen Luonnonsuojeluliitto piti ongelmallisena itäisen turskan sivusaaliskiintiötä.
- Valtioneuvoston kanta tukea komission ehdottamia itäisen turskan ja läntisen silakan sivusaaliskiintiöitä perustuu siihen, että ICES edellyttää niiden osalta kohdennetun kalastuksen lopettamista. Sivusaaliskiintiöt ovat välttämättömät muun kalastuksen jatkamisen mahdollistamiseksi. Esimerkiksi Suomessa silakan ja kilohailin troolikalastuksessa ei ole mahdollista välttää täysin turskan joutumista saaliiksi. Turskan sivusaaliskiintiön suuruus perustuu ICESin vuonna 2019 antamaan erilliseen itäisen turskan sivusaaliita koskevan neuvoon, jonka perusteella sitä laskettiin viime vuonna komission ehdotuksesta 2000 -> 595 tonniin.

Yhteenveto

Valtioneuvoston kannan mukaan Suomen tavoitteena on vahvistaa kaikki Itämeren TACit kestävän enimmäistuoton (MSY) periaatteen ja Itämeren monivuotisen suunnitelman mukaisesti uusimpaan tieteelliseen neuvoon perustuen.